

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Eram uluită. Nu doar că salvasem un condor de la Zoo, nu doar că locuiam cu el în camera mea, dar pasărea asta știa să citească și să scrie. Puteam să vorbim.

I-am dăruit pixul meu alb în formă de pană, ca să nu se mai jumulească.

Scria scurt, concis, fără explicații inutile.

Știa să scrie și pe față, ca noi, dar și pe dos – adică așa cum citea el unele plăcuțe transparente de la Zoo, văzute din spate, din cușcă. Răspunsurile lui scurte erau scrise ba așa, ba așa, și de aceea foloseam mereu coli noi, neîncepte. Trebuia, la nevoie, să pot întoarce foaia pe dos și să citesc răspunsul privind în lumină.

Făcea unele mici confuzii adorabile. Scria unele cuvinte așa cum se aud. Iar uneori dădea câte un accent spaniol unui cuvânt. Nu părea s-o facă din neștiință, ci era un fel de marcă personală, cum fusese acel strigăt de „Ajutor!”. Cred că, din punctul lui de vedere, era foarte corect.

Într-o dimineață, când stăteam și ne uitam pe fereastră, a trecut un avion. Isidor a luat o coală și a scris cu pixul-pană:

AVION CU MODOR
IA-MĂ ȘI PE MINE-N ZBOR!

Am făcut un avion de hârtie și l-am lansat de la geam, privind amândoi cum plutește înainte, coboară, face o roată și poposește între crengile înverzite ale magnoliei.

Am citit iarăși paginile de internet despre condor. I-am înșirat cu voce tare informațiile care mi se păreau cele mai interesante. Selectam tot ce consideram important, i le citeam rar, răspicat, mă opream și mă uitam la el, ca să văd dacă are ceva de întrebat. Era limpede că pe majoritatea le auzea pentru prima oară.

Am înțeles că Isidor știa mult mai multe despre tot ce e-n jur decât despre el. Din cușca lui, observase lumea vreme de patruzeci de ani, învățase o grămadă de lucruri privind și ascultând, dar despre el însuși nu știa la fel de multe. În fond, nu mai întâlneau pe altul ca el.

— Condorul andin (*Vultur gryphus*) este răspândit în Munții Anzi și pe coasta vestică a Americii de Sud. Are cele mai mari dimensiuni dintre toate păsările din emisfera vestică, am citit.

Isidor a ridicat din umeri.

M-am întins și-am luat globul pământesc de pe un raft de deasupra biroului. L-am rotit, apoi i-am arătat cu un deget America de Sud, coasta vestică.

Mi-a urmărit degetul foarte atent.

— Condorul are lungimea de 1-1,5 metri și deschiderea aripilor de 3-3,5 metri, am continuat.

Isidor s-a ridicat în picioare, a plecat capul și a privit în jos, de parcă și-ar fi estimat înălțimea. Apoi a întins o aripă ușor, spre perete, atent să nu dărâme calendarul.

M-am ridicat și eu în picioare, am stat amândoi dreupți, umăr în umăr. Eram un pic mai înaltă ca el. Dacă îndoiam genunchii, eram aproape la fel. Știam că eu am un metru și cincizeci și șase de centimetri.

Apoi am adus metrul de croitorie din camera părinților și i-am măsurat aripa. Corespundea. Avea, de la subsuoară la vârful terminat cu șase pene mari, un metru și șaiszeci de centimetri. S-a gădilat când l-am atins cu capătul metalic al metrului și-a țopăit ușurel, scoțând un gălgâit.

— Ești foarte bine, i-am zis râzând.

El m-a privit serios, sau cel puțin așa mi se părea, după pliul care continua dinspre despicătura ciocului în sus, pe obraz, către ochi. Despicătura asta făcea niște curbe ușoare, un fel de zig-zag blând, cu capătul în jos. Ne-am așezat la locurile noastre.

Veronica D. Niculescu, *O vară cu Isidor*

Textul 2

Doi pui de condori californieni, o specie pe cale de dispariție, zăriți lângă Parcul Zion, SUA

Descoperirea a două cuiburi de condori californieni reprezintă un prilej de bucurie pentru experții în fauna sălbatică. În plus, este prima oară când biologii descoperă mai multe cuiburi în același sezon de împerechere.

Experții speculează că un pui a eclozat în jurul datei de 16 aprilie. Cuibul este situat lângă Angels Landing, un traseu montan cunoscut. Același cuib a fost activ și în 2019, când condorul denumit Condor 1000 a zburat pentru prima oară cu succes.

Acum este folosit din nou de aceeași pereche de condori adulți și a primit numele California Condor 1111. De îndată ce pasărea va fi capabilă să zboare, va petrece aproximativ încă doi ani cu părinții înainte să devină complet independentă.

„Am fost foarte bucuroși să auzim că perechea de condori din Zion a ales să își facă din nou cuibul în peștera de lângă Angels Landing. Zona oferă oportunități excepționale de a zări condorii, atât pentru experți cât și pentru vizitatori”, spune Janice Stroud-Settles, managerul programului Wildlife din Parcul Național Zion.

Al doilea pui a eclozat în jurul datei de 11 mai, iar cubul se află pe locul Biroului de Administrare a Terenurilor, la est de parcul național care atrage anual circa 3.5 milioane de vizitatori.

„Aceasta este prima încercare a femelei cu numărul 801 de a-și face un cuib și am fost surprinși să urmărim acest parcurs”, spune Tim Hauck, managerul programului Peregrine Fund Condor Program.

„Femela are doar 6 ani. Deși condorii sunt capabili să se împerecheze încă de la 5 ani, de obicei acest lucru nu se întâmplă până nu ating vârsta de 8 ani.”

Biologii au fost surprinși să descopere și că masculul este un condor în vârstă de 10 ani.

„Am fost norocoși că această pereche și-a făcut cuibul într-un loc din care îi putem urmări foarte bine. Poate fi extrem de dificil să vezi interiorul unui cuib de condor, deoarece sunt situate de obicei în peșteri sau pe stânci foarte înalte.” spune Hauck.

Sursa: <https://www.digi-animalworld.tv>

A.

1. Notează, din textul 1, numele științific al condorului.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Pasărea a fost salvată de naratoare:

- a) de pe stradă
- b) de la expoziție
- c) din Munții Anzi
- d) de la Zoo

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Condorii sunt capabili să se împerecheze încă de la:

- a) nouă luni
- b) treizeci de zile
- c) trei săptămâni
- d) cinci ani

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Naratoarea citește informații despre condor:

- a) din cărțile mamei ei
- b) din manualul de biologie
- c) de pe internet
- d) din enciclopedii

Răspuns corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Condorul știa să scrie la calculator.		
Pasărea dădea uneori câte un accent spaniol unui cuvânt.		
Isidor era mai înalt ca naratoarea.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Este a doua oară când biologii descoperă cuiburi în același sezon de împerechere.		
Biologii nu au fost surprinși să descopere că masculul are 10 ani.		
Cuiburile de condori sunt situate de obicei în peșteri.		

6. Precizează, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a lui Isidor, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă: „Știa să scrie și pe față, ca noi, dar și pe dos – adică așa cum citea el unele plăcuțe transparente de la Zoo, văzute din spate, din cușcă.”

6 puncte

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Fac parte din aceeași familie lexicală cuvintele:

- a) verde, a înverzi, înverzit, verzui
- b) pasăre, aripi, pene, cioc
- c) pădure, copaci, a împăduri, copăcei
- d) minge, mașinuță, copac, păpușă

Răspuns corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 2.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte compuse este:

- a) pământesc, vestică
- b) neștiință, centimetri
- c) zig-zag, șaizeci
- d) despicătura, croitorie

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului subliniat în secvența „Eram uluită. Nu doar că salvasem un condor...” este:

- a) plictisită
- b) perplexă
- c) curioasă
- d) vigilentă

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 1.

2 puncte

Există o relație de omonimie între cuvintele subliniate din seria:

- a) „ Merg să fac baie.”; „Și-a schimbat decorul din baie.”
- b) „ Pana este ușoară.”; „ E o problemă ușoară de matematică.”
- c) „ Vrea să pară inteligent.”; „Aș gusta o pară.”
- d) „ Au colaborat mult în echipă.”; „ Vor corobora ideea proiectului nostru.”

Răspuns corect:

5. Numește felul predicatului și prin ce se exprimă:

6 puncte

„Același cuib a fost activ și în 2019...”

6. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul comun „pasăre” să fie în cazul genitiv (1) și un enunț exclamativ, în care pronumele personal „voi” să aibă funcția sintactică complement prepozițional (2).

6 puncte

7. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul lor: „Experții speculează că un pui a eclozat în jurul datei de 16 aprilie.”

6 puncte

8. Enunțul următor reprezintă mesajul unei persoane pe rețelele sociale. Corectează greșelile de orice natură, rescriindu-l.

6 puncte

Vroiam să îmi cumpăr un papagal dar cred că face gălăgie. Vecini noștrii nu cred că ar accepta zgomotul. Voi ce animal de companie îmi sugerați.

SUBIECTUL AL II-LEA**(20 de puncte)**

Imaginează-ți că ai un nou animal de companie.

Scrie o pagină de jurnal, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o modalitate prin care ai reușit să îți dresezi cățelul, incluzând o secvență descriptivă, de minimum 30 de cuvinte, și o narativă.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

